పరీక్షలో నెగ్గగలిగాం తొంబయి లక్షలమంది శరణార్థులు అయిదారునెలలపాటు మన ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించి, మనకు కృతజ్ఞత వెలిబుచ్చుతూ-బంగ్లాదేశానికి తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. యాహ్యాఖాన్ నియంతృత్వంపోయి పాకిస్థాన్‌లో ప్రజాస్వామ్యవాదియైన భుట్టోవచ్చాడు. చైనా, అమెరికా దేశాల ప్రత్యక్ష పరోక్ష సాయంతో భుట్టో ఎల్లాగయినా మన దేశం మీద కసితీర్చుకోవాలని కాచుకు కూచున్నాడు. సంధి, సమాధానాలపేరట ఆ ప్రబుద్ధుడు మనతో ఒక చెంప మంతనాలుసాగిస్తూ మరో చెంప యుద్ధసన్నద్ధుడవుతున్నాడు. దీనికి సాక్ష్యం యీ మధ్య పాకిస్థాన్ దుండగులు యుద్ధవిరమణ పత్రాన్ని తృణీకరించడంలో మనకు దొరుకుతుంది.

ఈనాడు మన దేశం అన్ని రంగాలలో పునర్నిర్మాణాన్ని ఆశిస్తోంది. ఉన్నవాడు, లేనివాడు అన్న భేదం అదృశ్యంకావాలని మనమంతా ఆకాంక్షిస్తున్నాము. స్వార్థభావాలను త్యజించి, త్యాగభావాలను మనమంతా ఉపాసించిననాడే దారిద్ర్యదేవత మన దేశంనుంచి మూటా ముల్లెతో సహా పారిపోవడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి నాయకత్వాన మనమంతా ఏకకట్టుగా నడుస్తామని దీక్షతీసుకోవాలి. అల్లా దీక్షదీసుకోని-కంకణం ధరించినప్పుడే – 'సర్వేజనాస్సుఖినో భవంతు' అన్ననినాదం మన దేశంలో మారుమోగి సోషలిస్టు సామాజిక వ్యవస్థాపనకు సముచితమైన వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తుంది.

—ఎ ఎస్. రాఘవాచారి.

తారుమారు

★

రచన: శ్రీమతి జె. భాగ్యలక్ష్మి

'ఇలా జరగటానికి వీల్లేదు.'

'ఏమయిందేమిటి'

'అదే నీవు కథలు, నవలలు వ్రాసి మహారచయిత్రివి కావడం, నేనిలా వెర్రిమొహం వేసుకోవటం, నన్ను అందరూ ఫలాన సుమలత మొగుడని అంటున్నారేగాని రంగారావని పిలవటం లేదు. సుమలత పక్కున నవ్వింది.

'అయ్యగారికి నామోషీ ఉందన్నమాట'

'నామోషీ కాదోయ్ నిన్ను సుమలత అని గాక రంగారావు పెళ్ళాం అంటారనుకో, నీకెలా ఉంటుంది?

'చాలా గర్వంగా ఉంటుంది'

'నిజం? నీవు డబుల్ యం. ఏ. అని కాలేజి లెక్చరరునని, నీకూ ఒక వ్యక్తిత్వం ఉందని అనిపించదా?'

'అదంతా సెకండరీ. మొదట నేను రంగారావు భార్యను ఆ తర్వాత మిగిలినవన్నీను'

'నిజమైన పతివ్రతవు సుమలతా, కాని నా వ్యక్తిత్వము వెనుకబడి కేవలం భర్తగానే మిగిలిపోయానంటే నాకు చాలా బాధగా వుంటుంది'

'మీ పిల్లీ...ఎందుకో చెప్పనా మీ 'అహంభావం దెబ్బతింటుంది'

'ఏదో ఒకటిలే. బాధమిగులుతుందా లేదా? దీనికో మార్గం చూచిపెట్టులతా'

'ఏం చెయ్యమంటారు?!

'అడపా దడపా నా పేరిట కూడా కథలు పంపిస్తూ ఉండు'

'అదేం? మీరే వ్రాయవచ్చుగా'

'నీకున్న గర్వమిదే, నీకు తెలుసు నేను వ్రాయలేనని, ఒట్టి సైన్సు ముఖాన్ని అని. అందుకే నీకున్న గొప్పతనాన్ని చూచి తెగ మురిసి పోతుంటావు భార్య అంటే భర్తకు ఎప్పుడు విధేయంగా తోడునీడగా ఉండాలి. నిన్నేం ఆడిగాను ధనమడిగానా, ధా[illegible]ం అడిగానా? నీజీతం డబ్బు[illegible] మొత్తం దా[illegible] పె[illegible]తో సహా అప్పజెప్పమన్నానా? యమునిదగ్గరనుండి నా ప్రాణంతీసుకొని రమ్మన్నానా, నా వెంట కారడవులలో తిప్పానా? లేక......

'మీ ప్రియురాలింటికి స్వయంగా తీసికెళ్ళిదింపి రమ్మ

న్నారా? నడి వీధిలో నిలబెట్టి అమ్మజూపారా? నిండు సభలో......'

రంగారావు సుమలత నోటికి మధురంగా తాళం వేశాడు.

''నోటికి ఎంతవస్తే అంతా మాట్లాడటమేనా అన్నాడు చివరకు.

'ఏం చెయ్యమంటారింకనూ-నా కథలన్నీ మీ పేర పంపమంటారు ఇంతేనా?'... చెదరిన అతనిజుట్టు సవరిస్తూ అడిగింది.

'అన్నీ కాదు లతా, ఒకటి నీపేరుతో ఇంకొకటి నా పేరుతో పంపుతూ ఉందు ఏం? ఖ్యాతివచ్చినా అప ఖ్యాతి వచ్చినా ఇద్దరం చెరిసగం పంచుకొందాం'

'ఆ...చిస్తాను' అంటూ అక్కడినుండి వెళ్ళి పోయింది సుమలత:

నాలుగురోజుల తర్వాత కథ చిత్తుకాపీ తెచ్చిప్రాణ నాథుని ఎదుట పెట్టింది.

మరుసటిరోజు క్లాసుకు తయారవుతున్న రంగారావు 'ఏమిటిది' అన్నాడు.

'కథ. కావాలన్నారుగా. మీ పేరుతో పంపుకోండి'

'ఇలాగే పంపమంటావా?'

'బాగుంది. దీన్ని ఫేర్ కాపీ చెయ్యమని కూడా చెప్పాలా?'

రంగారావు ఎడమచేత్తో ఆ కాగితాలు త్రిప్పి 'అమ్మబాబోయ్ పదహారు పేజీలే.'

'పదురుగా వ్రాస్తే పన్నెండు పేజీలుంటుందంతే'

'అయితే మాత్రం పన్నెండు పేజీలు కూర్చుని కాపీ చెయ్యడమంటే మాటలా? అతా మంచిదానివి కాని నీవు కాస్త తీరిక దొరికినప్పుడు కాపీ చేసి పెట్టు'

కాపీ చేసి, రంగారావు పేరుపెట్టి, అడ్రసువ్రాసి స్టాంపులువేసి ఇచ్చినరోజు రంగారావు నవ్వుతూ ఆ కథ రందుకాని భార్య బుగ్గపై చిటికవేసి హుషారుగా పోస్టాఫీసుకు వెళ్ళాడు. సుమలతలో అంత ఉత్సాహం కని పించలేదు.

ఆ రాత్రి అడిగాడు 'ఎన్నాళ్ళలో వస్తుందంటావు మనకథ?'

'మనకథ? పెద్ద కష్టపడినట్లు మాట్లాడుతున్నారు'

'పోనీలే నీకథే, అనుకో, ఎప్పుడొస్తుందంటావు'

'ఒక నెల పట్టవచ్చు'

'ఎందుకలా మొహం ముడుచుకొంటావు?'

'ఒక కథ త్యాగం చేసినందుకే ఇంత చిటపట లాడాలా?

'చిటపటలు కాదుకాని నా మనసు నిజంగానే బాగ లేదండీ. ఏమిటో నాకొడుకుని పరాయివాళ్లకు అప్పజెప్పి నట్లుంది'

'అబ్బో అబ్బో ఈవిడకు మాతృప్రేమ పొంగిపో తోందే. అలాంటప్పుడు అబ్బాయి రాకను ఎందుకు

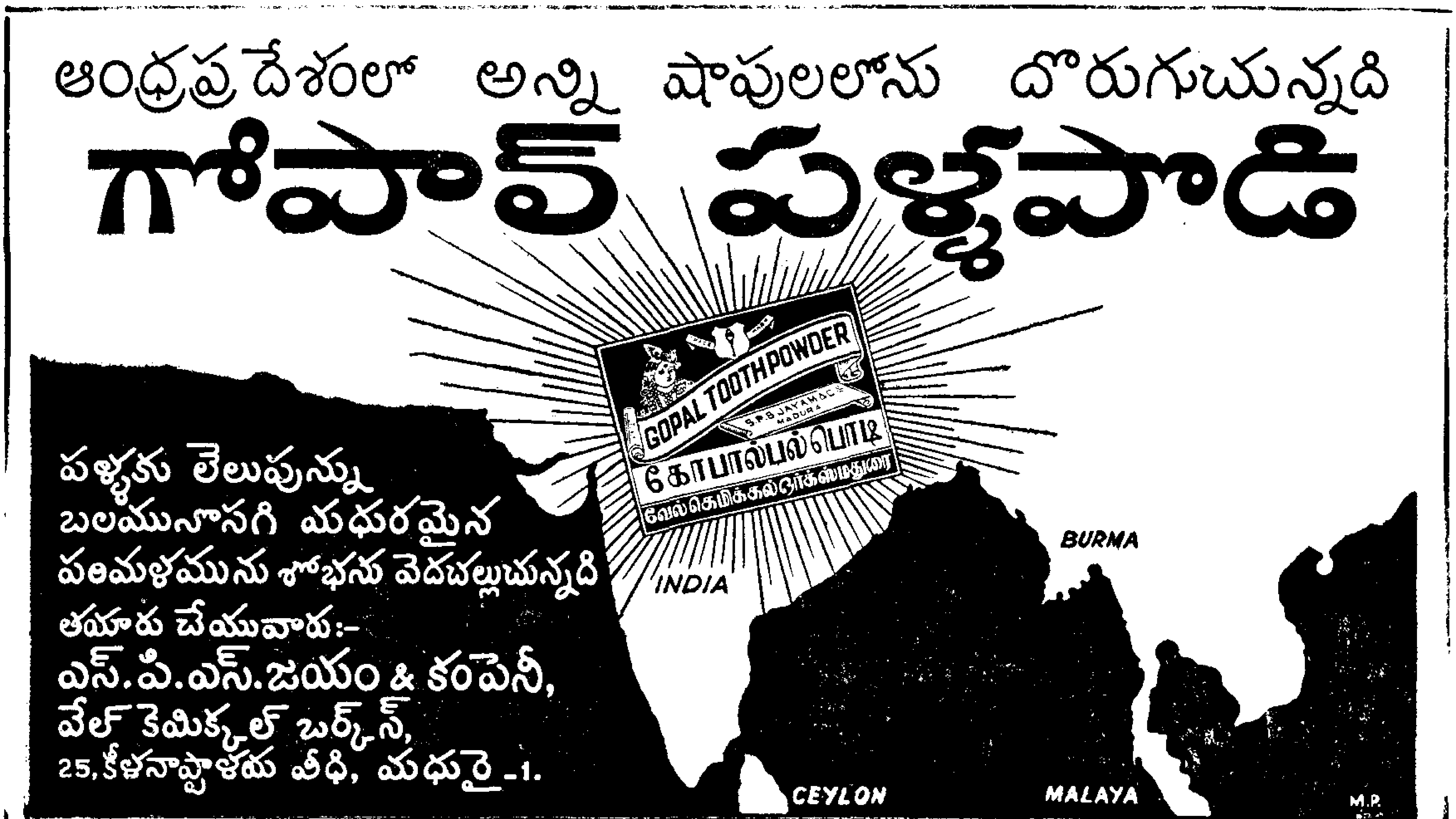

వెనక్కి నెట్టినట్లు?'

'చూడండి ఒకదాని నుండి ఇంకోమాటకు ఎలా మార్చేస్తారో' అని మొహం ఎర్రగా చేసుకోంది.

'పోనీలే ప్రస్తుతానికి ఈ కథారాజమే నీ కుమార రత్న మనుకొందాం. వీనిని దత్తతకు ఇచ్చితీసుకో. ఇచ్చి నను పరాయివాని పరము చేయలేదుకదా. నేను నీ ప్రాణ నాథుడు పతిదేవుడు కానా? నీ కుమారుడు నా కుమారుడు కాదా?' సుమలత గబగబ నవ్వింది.

♦ ♦ ♦ ♦

కథ వెలువడిన రోజు రంగారావు సుమలతను ఒక్కసారిగా గాలిలోకి ఎత్తిదింపాడు. సినిమాకతీసుకెళ్ళాడు. మల్లెపువ్వులు కొనిపెట్టాడు. ఖరీదయిన టెర్లిన్ చీర కానుక చేశాడు. రెస్టారెంటులో భోజనం ఏర్పాటు చేశాడు. చిన్నపిల్లవాడిలా సంబరపడిపోతున్న భర్తను చూచి సుమలత హృదయం ఉప్పొంగింది. ఈ మహా కథలు తన పేరుతో పడితేనేం ఆయనపేరుతో పడితే నేం? వ్రాయాలనే తపన తనకుంది వ్రాసుంది. ఆయన కింత ఆనంద దాయకమయితే ఆయన పేరే అచ్చులో రానీ ఇంతమాత్రంతో తనకు తరిగేదేముంది? తప్పితే రచయిత్రిగా తనకు పేరురాదు. పోతేపోయింది ఎవరికి కావాలి ఆ పేరు. కథా రచయితలేం మహాకవులా, కవి సార్వభౌములా కలకాలం సాహిత్య చరిత్రలో నిలిచి పోవటానికి. ఈనాను చదివిన కథ రేపు గుర్తుండదు. ఇక దాని ప్రభావానికిలోనయ్యే వారెందరు? రచయితను గుర్తించే వారెందరు? పోనిద్దూ ఎందుకొచ్చిన వ్యామోహం.

ఈ వేదాంత చింతనతో సుమలత కేవలం రంగారావు భార్యగానే మిగిలిపోయింది, లోకానికి అదనంగా సుధాకరుని తల్లిగా మారింది.

♦ ♦ ♦ ♦

'డామిట్ ఇలా జరగటానికి వీల్లేదు'

'అదే నీవు కథలు, నవలలు వ్రాయటం నేను మహా రచయితనయి పోవటం'

'మంచిదిగా మిమ్మల్ని రచయితగా రంగారావు అంటున్నారేగాని సుమలత మొగుడనటం లేదుగా'

రంగారావు సుమలత కళ్ళలోకి చూశాడు. 'లతా నీకు అన్యాయం జరిగిపోతోంది, ఈ నాలుగేండ్లలో నాకు నీవు తెచ్చినపేరు ప్రఖ్యాతులు.........అందరూఅడుగుతారు' ఇంతకుముందు మీరు మీ భార్య పేరుతో వ్రాసే వారు కదండీ' అని. చూడులతా ఈ ఉత్తరం చూడు. ఏదో సినిమాకు 'నవ్వినపువ్వులు'నవలను ఎన్నుకొంటున్నారు. ఇదేం అన్యాయం లతా. ఇప్పుడే అందరికి చాటిస్తాను.

'ఈ పేరు ప్రఖ్యాతులు నీవని, నేను కుదురుగాకూర్చొని పదిసార్లాలయినా వ్రాయలేనని'

సుమలత పక్కున నవ్వింది. చల్లటి నీళ్ళిచ్చింది.

'ఇప్పుడెలా జరుగుతోందో అలా జరగనివ్వండి. ఇంకేమీ గడబిడ చేయకండి.సాధారణంగా రచయిత్రుల వెనుక ఏదో పురుషహస్తం ఉంటేగాని రచనలు వెలువడవనే నమ్మకం చాలామందికి ఉంది. మీరు నిజం చెప్పి నమ్మేవాళ్ళు తక్కువ కాబట్టి ఊరుకోండి.' 'ఊహు. ఊరుకోను. ఊరుకోను. రేపు ఏ సాహిత్యసంబంధమైన చర్చో పెట్టారంటే నీవేమైనా వ్రాసి నేచదవగలనేమో గాని ధారాళంగా, స్వతపరగా మాట్లాడగలనా?'

'చర్చలో మీకాభయమేమీ అక్కరలేదు. సమావేశమయిన, ప్రముఖులందరూ తమ తమ భావాలను వెలిబుచ్చటానికే తహతహలాడుతుంటారు, మీరు చేయవలసిందల్లా వారికి కాస్త అవకాశం ఇవ్వటమే'

'నవ్వులాటకాదులతా. నా మనసు కుతకుతలాడి పోతోంది. నీకు చాలా అన్యాయం చేశాను. ఈ కీర్తి భారాన్ని మోయలేను. ఆ శక్తిగల దానివి నీవే. ఎలాగో నన్నీ గందరగోళం నుండి బయటవెయ్యి'

సుమలత పకపకా నవ్వుతోంది.

'నీకు నవ్వుగానే ఉంటుంది. నా పరిస్థితి నీకు అర్థం కావటంలేదు.కరణేషు మంత్రిని కాస్త దయతలచరాదూ?'

'సరే ఆ తర్వాత వచ్చే పరిణామాలు తట్టుకోగలరా? అప్పుడు అందరూ నవ్వుతున్నారంటూ బెంగ పెట్టుకుంటారా?'

'అదేంలేదు. నామానాన నేను కెమిస్ట్రీ పాఠాలు బోధించుకొంటూ ఉంటాను. లోకం గొడవ అసలు పట్టించుకోను.'

'సుమలత మొగుడని పిలిచినా......'

'ఓ యస్. పిలుచుకోనీ నాకేం. నా భార్య రచయిత్రిరా అని రొమ్ము విరుచుకొని సమాధాన మిస్తాను'

'మీతో సన్మానంగురించి మాట్లాడించేవరు?'

'సుబ్బారావుసాహితిసభ కార్యదర్శి' 'సుగుణభర్తేనా?'

'వాని భార్యపేరు సుగుణా? ఆమె, మీ కాలేజిలో ట్యూటరుగా పనిచేస్తోంది'

'సరే సరే, అన్నీనాకు వదిలెయ్యండి. మీరు నిశ్చింతంగా విక్రమించండి' అని అభయమిచ్చింది ఆ అరాంగి.

మరునాడు సుబ్బారావు వచ్చి 'సారి సన్మాన సభను వాయిదా వేసుకోవలసి వచ్చింది. అన్నాడు. ఆ వారం గాక పై వారంలో లోకల్ పేపర్లో శ్రీమతి సుమలతా రంగారావుగారి 'తారుమారు' అనే కథ వెలువడింది. ఆ తర్వాత రచయిత రంగారావు మరుగున పడి పోయాడు.